Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prezentate la 20 mai 2021 [1]

Cauza C-25/20

ALPINE BAU GmbH, Salzburg – sucursala Celje –, în faliment,
NK, lichidator în procedura principală de insolvență,
împotriva
ALPINE BAU GmbH

[cerere de decizie preliminară formulată de Višje sodišče v Ljubljani (Curtea de Apel din Ljubljana, Slovenia)]

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Proceduri de insolvență – Interpretarea articolului 32 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 – Neindicare a unui termen pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor în cadrul unei proceduri de insolvență – Înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor în cadrul unei proceduri secundare de către lichidatorul din cadrul procedurii principale – Termen de înregistrare prevăzut de dreptul național”

1. Prezenta trimitere preliminară privește interpretarea articolului 32 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 [2], aplicabil în litigiu *ratione temporis*, având în vedere data la care a fost deschisă procedura principală de insolvență [3].

2. Višje sodišče v Ljubljani (Curtea de Apel din Ljubljana, Slovenia) solicită Curții să stabilească dacă lichidatorul din cadrul unei proceduri de insolvență desfășurate în Austria, care dorește să înregistreze, în cadrul unei proceduri secundare deschise în Slovenia împotriva aceluiași debitor, cererile de admitere a creanțelor pe care le-a înregistrat deja în cadrul primei proceduri, trebuie să respecte termenele (și să suporte consecințele nerespectării lor) prevăzute de dreptul sloven.

[1] Limba originală: spaniola.

[2] Regulamentul Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență (JO 2000, L 160, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 143). Acesta a fost în vigoare de la 31 mai 2002 până la abrogarea sa prin Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență (JO 2015, L 141, p. 19).

[3] Articolul 91 din Regulamentul 2015/848.

3. Curtea s-a pronunțat cu diverse ocazii cu privire la procedurile transfrontaliere de insolvență [4], dar nu a făcut-o încă, dacă nu ne aflăm în eroare, și cu privire la articolul 32 din Regulamentul nr. 1346/2000, a cărui aplicare în practică ridică multe dificultăți [5].

I. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii. Regulamentul nr. 1346/2000

4. Conform considerentului (21):

„Orice creditor, care are reședința obișnuită, domiciliul sau sediul social în Comunitate, trebuie să beneficieze de dreptul de a-și înregistra cererea de admitere a creanței privind bunurile debitorului în orice procedură de insolvență aflată în curs de desfășurare în Comunitate […]

5. În conformitate cu considerentul (23):

„În domeniul său de aplicare, prezentul regulament ar trebui să prevadă norme [de conflict de legi] unitare, care să înlocuiască, în cadrul domeniului lor de aplicare, normele interne de drept internațional privat. În absența unor dispoziții contrare, se aplică legea statului membru de deschidere (*lex concursus*). Această normă [de conflict] ar trebui să fie aplicabilă atât pentru procedura principală, cât și pentru procedurile locale; *lex concursus* determină toate efectele procedurii de insolvență, atât cele de natură procedurală, cât și pe cele materiale, asupra persoanelor și raporturilor juridice respective. Ea reglementează toate condițiile privind deschiderea, desfășurarea și închiderea procedurii de insolvență”.

6. Articolul 4 („Lege aplicabilă”) prevede:

„(2) Legea statului de deschidere determină condițiile pentru deschiderea, desfășurarea și închiderea procedurii de insolvență. Aceasta determină în special:

[…]

(h) normele care reglementează înregistrarea, verificarea și admiterea creanțelor;

[…]”

7. Conform articolului 28 („Lege aplicabilă”):

„Cu excepția unei dispoziții contrare în prezentul regulament, legea aplicabilă procedurii secundare este cea a statului membru pe teritoriul căruia se deschide procedura secundară.”

[4] În ceea ce privește articolul 4 alineatul (2) litera (h) din Regulamentul nr. 1346/2000, care este relevant pentru prezenta cauză, a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2016, ENEFI (C-212/15, EU:C:2016:841, denumită în continuare „Hotărârea ENEFI”), și Hotărârea din 18 septembrie 2019, Riel (C-47/18, EU:C:2019:754).

[5] În doctrină, există un consens asupra faptului că, datorită complexității sale, articolul 32 alineatul (2) nu este *de facto* aplicat, ceea ce a condus la faptul că această dispoziție nu a fost modificată prin Regulamentul 2015/848. A se vedea Koller, C., și Slonina, M., „Information for creditors and lodging of claims”, în Hess, B., și Oberhammer, P., *European Insolvency Law (Heidelberg-Luxembourg-Vienna Report)*, C. H. Beck, Hart, Nomos, 2014, punctul 945 și următoarele, în special punctul 951, precum și Maesch, S. C., și Knof, B., „Art. 45”, în Brinkmann, M., *European Insolvency Regulation*, Hart, C. H. Beck, Hart, Nomos, 2019, punctul 18.

8. Articolul 32 („Exercitarea drepturilor creditorilor”) prevede:

„(1) Orice creditor poate să-și înregistreze cererea de admitere a creanței sale în cadrul procedurii principale și al oricărei proceduri secundare.

(2) Lichidatorii din cadrul procedurii principale și din procedurile secundare vor înregistra în cadrul altor proceduri cererile de admitere a creanțelor care fuseseră deja înregistrate în cadrul procedurii pentru care au fost desemnați, cu condiția ca prin aceasta să fie servite interesele creditorilor din cadrul acestor din urmă proceduri, sub rezerva dreptului creditorilor de a se opune acestui lucru sau de a retrage înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor, în cazul în care legea aplicabilă prevede această posibilitate.

(3) Lichidatorul din procedura principală sau din cea secundară este abilitat să participe, cu același titlu ca orice alt creditor, la o altă procedură, în special luând parte la adunarea creditorilor.”

B. Dreptul național

1. Dreptul austriac. Insolvenzordnung[6]

9. În conformitate cu articolul 107 alineatul 1, în vederea examinării cererilor de admitere a creanțelor înregistrate după expirarea termenului stabilit în acest sens și care nu au fost verificate în ședința generală de stabilire a pasivului, se organizează o ședință specială. Acestor creanțe li se aplică articolul 105 alineatul 1. Cererile de admitere a creanțelor înregistrate cu mai puțin de 14 zile înainte de ședința pentru stabilirea pasivului final nu vor fi luate în considerare.

2. Dreptul sloven. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju[7]

10. Conform articolului 59 alineatul 2, în cadrul unei proceduri de insolvență, creditorul trebuie să își înregistreze cererea de admitere a creanței sale împotriva debitorului insolvabil în termen de trei luni de la publicarea anunțului de deschidere a procedurii respective, cu excepția cazului în care se prevede altfel la alineatele 3 și 4 ale articolului menționat[8].

11. În conformitate cu articolul 298 alineatul 1, în cazul în care creanța este garantată printr-un drept de preferință, creditorul este obligat să declare dreptul de preferință în cadrul unei proceduri de insolvență tot în termenul prevăzut pentru înregistrarea cererii de admitere a creanței, dacă nu se prevede altfel la articolul 281 alineatul 1[9] sau la articolul 282 alineatul 2[10].

6 Legea generală privind procedurile de insolvență.

7 Legea privind operațiunile financiare, procedurile de insolvență și lichidarea forțată (denumită în continuare „ZFPPIPP”) (Uradni list RS nr. 126/2007 și modificările și completările ulterioare).

8 Aceste două alineate se referă la creanțele care se nasc în temeiul unor acte juridice supuse căilor de atac sau care au fost atacate.

9 Acest alineat privește drepturile de preferință dobândite în cadrul unei proceduri de executare, a cărei desfășurare nu este afectată de inițierea procedurii de insolvență.

10 Acest alineat reglementează drepturile de preferință care pot fi exercitate pe cale extrajudiciară.

12. Articolul 296 alineatul 5 prevede că, atunci când un creditor nu înregistrează cererea de admitere a creanței sale în termenul prevăzut în acest sens, creanța se stinge, iar instanța respinge cererea de admitere a creanței ca tardivă.

13. În temeiul articolului 298 alineatul 5, în cazul în care creditorul nu respectă termenul de declarare a dreptului de preferință, acest drept se stinge.

II. Situația de fapt, procedura și întrebarea preliminară

14. Prin ordonanța din 19 iunie 2013, Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena, Austria) a deschis o procedură de insolvență împotriva societății ALPINE Bau GmbH.

15. Procedura a fost deschisă inițial ca procedură de reorganizare, însă, la 4 iulie 2013, a fost recalificată drept procedură de faliment.

16. După cum reiese din ordonanța pronunțată de Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena) la 5 iulie 2013, procedura deschisă împotriva societății ALPINE Bau GmbH este o „procedură principală de insolvență” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000.

17. La 6 august 2013, lichidatorul din cadrul procedurii principale de insolvență [11] a introdus la Okrožno sodišče v Celju (Tribunalul Regional din Celje, Slovenia) o cerere de deschidere a unei proceduri secundare de insolvență împotriva ALPINE BAU GmbH, Salzburg – sucursala Celje.

18. Printr-o decizie din 9 august 2013, Okrožno sodišče v Celju (Tribunalul Regional din Celje, Slovenia):

– a deschis procedura secundară de insolvență împotriva sucursalei menționate;

– a informat creditorii și lichidatorii că, în temeiul articolului 32 din Regulamentul nr. 1346/2000, aveau dreptul să înregistreze cererile de admitere a creanțelor lor în cadrul procedurii principale și al oricărei proceduri secundare. Informarea s-a realizat prin intermediul unui anunț publicat pe pagina de internet a Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Agenția Republicii Slovenia pentru Registrele Oficiale Publice și pentru Serviciile Conexe) la aceeași dată.

19. Potrivit anunțului, cererea de admitere a creanțelor (care beneficiază de un drept de preferință sau cele chirografare) în cadrul procedurii secundare trebuia înregistrată în termen de trei luni de la publicarea anunțului. De asemenea, se amintea că, în cazul în care creanțele și drepturile de preferință nu sunt declarate înainte de expirarea termenului indicat, acestea se vor stinge față de debitorul din procedura secundară, iar instanța va respinge cererea de admitere a creanțelor în conformitate cu articolul 296 alineatul 5 sau cu articolul 298 alineatul 5 din ZFPPIPP.

20. La 30 ianuarie 2018, NK a înregistrat în cadrul procedurii secundare de insolvență o cerere de admitere a unor creanțe [în sensul articolului 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000]. Acesta a solicitat Okrožno sodišče v Celju (Tribunalul Regional din Celje, Slovenia) să admită cererea menționată și să includă creanța respectivă în orice repartizare ulterioară a unor sume către creditori în cadrul procedurii secundare.

[11] Pe care îl vom desemna în continuare cu denumirea „NK”.

21. Prin ordonanța din 5 iulie 2019, Okrožno sodišče v Celju (Tribunalul Regional din Celje, Slovenia) a respins ca tardivă cererea menționată, în temeiul articolului 296 alineatul 5 din ZFPPIPP.

22. NK a declarat apel împotriva acestei ordonanțe la Višje sodišče v Ljubljani (Curtea de Apel din Ljubljana, Slovenia), care adresează Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretat în sensul că cererii de admitere a creanțelor în cadrul unei proceduri secundare – depusă de lichidatorul din cadrul procedurii principale de insolvență – i se aplică dispozițiile referitoare la termenele de declarare a creanțelor creditorilor și la consecințele declarării tardive a creanțelor prevăzute de legea statului în care se desfășoară procedura secundară?”

III. Procedura

23. Cererea de decizie preliminară a fost înregistrată la grefa Curții la 20 ianuarie 2020.

24. Au depus observații ALPINE BAU GmbH, NK, guvernele polonez și sloven, precum și Comisia. S-a considerat că nu este necesară organizarea unei ședințe.

IV. Analiză

A. Considerații prealabile

25. Articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000 prevede că orice lichidator, fie din cadrul procedurii principale, fie din cadrul uneia secundare, este abilitat (dacă este cazul, obligat)[12] să *înregistreze*[13], în cadrul altor proceduri de insolvență, deschise împotriva aceluiași debitor, cererile de admitere a creanțelor care fuseseră deja înregistrate în cadrul procedurii pentru care a fost desemnat.

26. Regulamentul nr. 1346/2000 nu prevede în mod expres când se poate recurge la posibilitatea menționată. Prin urmare, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă lichidatorul din cadrul unei proceduri principale de insolvență este supus termenelor (și consecințelor nerespectării lor) reglementate de dreptul statului în care s-a deschis procedura secundară.

27. Cu excepția NK, toți cei care au prezentat observații Curții consideră că regimul termenelor de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor și efectele înregistrării tardive a acestora sunt reglementate de *lex concursus* a fiecărei proceduri.

[12] Punctul 68 și următoarele din prezentele concluzii.

[13] Expresiile utilizate în diferitele versiuni lingvistice conțin nuanțe care contribuie la conturarea acestei noțiuni. Acțiunea lichidatorului constă în „presentar su crédito” (versiunea în limba spaniolă), „produire sa créance” (versiunea în limba franceză), „lodge his claim” (versiunea în limba engleză), „insinuare il propio credito” (versiunea în limba italiană), „reclamar o respectivo crédito” (versiunea în limba portugheză) și „seine Forderung anmelden” (versiunea în limba germană). Odată îndeplinită această acțiune, creanțele se consideră înregistrate, revendicate, declarate, depuse sau înscrise, adjective care pot fi utilizate în mod interschimbabil. În general, însă, vom folosi expresia „creanțe înregistrate”.

28. Cu toate acestea, potrivit NK, verificarea și admiterea creanțelor în procedura principală trebuie să preceadă înregistrarea lor în cadrul oricărei alte proceduri. În mod implicit, aceasta susține că termenele pentru înregistrarea respectivă sunt stabilite în conformitate cu *lex concursus* a primei proceduri.

29. Opinia noastră coincide cu cea exprimată de majoritate în ceea ce privește legea care reglementează termenele de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în cadrul procedurilor secundare. De asemenea, nu împărtășim teza NK cu privire la verificarea și la admiterea creanțelor înainte de înregistrarea acestora în cadrul procedurii secundare.

30. Trebuie să abordăm în prealabil anumite aspecte ale sistemului european de insolvență transfrontalieră, care vor contribui la o mai bună înțelegere a chestiunilor în discuție în trimiterea preliminară.

B. Procedurile de insolvență transfrontalieră

1. Reglementarea [14]

31. Primele propuneri pentru stabilirea unui cadru juridic în materie de insolvențe transfrontaliere pentru Uniunea Europeană (de astăzi) datează din anii ’60 ai secolului trecut. Încă de pe atunci exista convingerea că numai un cadru de reglementare comun ar putea combate comportamentul oportunist al debitorului în faliment sau al creditorilor săi și ar permite administrarea eficientă a unei întreprinderi aflate în criză și al cărei patrimoniu se situează în mai multe state membre.

32. După mai multe încercări nereușite, la 23 noiembrie 1995, a fost deschisă spre semnare o convenție privind procedurile de insolvență (denumită în continuare „convenția”) [15], care nu a intrat însă niciodată în vigoare. Aceasta a fost însoțită de un raport pregătit și negociat de state [16]. Cu toate că documentul respectiv nu a fost niciodată adoptat în mod oficial, el este utilizat ca ghid pentru interpretarea textelor ulterioare convenției, atunci când acestea îi reproduc conținutul [17].

33. Regulamentul nr. 1346/2000 a fost elaborat pe baza convenției. Concret, articolul 32 din acesta reproduce o dispoziție a convenției.

34. În anul 2012, în conformitate cu articolul 46 din Regulamentul nr. 1346/2000, Comisia a întocmit un raport privind punerea sa în aplicare. Aceasta a anexat o propunere de reformă [18], care a condus la adoptarea Regulamentului 2015/848, aplicabil cu caracter general de la 26 iunie 2017 procedurilor deschise la data respectivă sau ulterior acesteia.

[14] Nu vom analiza reglementarea procedurilor de insolvență referitoare la societățile de asigurare, instituțiile de credit, societățile de investiții care furnizează servicii ce implică deținerea de fonduri sau valori mobiliare ale terților și la organismele de plasament colectiv, cărora nu li se aplică Regulamentul nr. 1346/2000 [articolul 1 alineatul (2), preluat în Regulamentul 2015/848].

[15] Documentul CONV/INSOL/X1 al Consiliului.

[16] Raportul este cunoscut sub denumirea corespunzătoare numelor autorilor săi, M. Virgós și E. Schmit. Acesta este datat 8 iulie 1996 și este identificat ca „documentul Consiliul nr. 6500/1/96 REV1 DRS (CFC)”.

[17] A se vedea printre altele trimiterile la acest raport în concluziile mai multor avocați generali: Jacobs în cauza Eurofood IFSC (C-341/04, EU:C:2005:579, punctele 2, 95, 103, 131, 141, 143 și 150), Ruiz-Jarabo Colomer în cauza Seagon (C-339/07, EU:C:2008:575, punctele 30 și următoarele), Szpunar în cauza Lutz (C-557/13, EU:C:2014:2404, punctele 48, 58 și 60), Bobek în cauza ENEFI (C-212/15, EU:C:2016:427, punctul 70) și Bot în cauza Riel (C-47/18, EU:C:2019:292, punctele 52 și 55).

[18] Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1346/2000 privind procedurile de insolvență [COM(2012) 744 final].

35. Textul din anul 2015 păstrează esența celui anterior și introduce, cu relevanță pentru prezenta cauză, îmbunătățiri privind interconectarea procedurilor de insolvență paralele, informațiile pentru creditori și înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor acestora într-un alt stat membru decât cel al domiciliului, la reședinței sau al sediului lor social [19].

36. Mai concret, dispoziția a cărei interpretare este vizată de prezenta trimitere preliminară a rămas neschimbată, în prezent fiind reprezentată de articolul 45 din Regulamentul 2015/848.

2. Modelul Regulamentului nr. 1346/2000

37. Regulamentul nr. 1346/2000 conține dispoziții privind competența judiciară internațională, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și coordonarea procedurilor. În ansamblu, el creează un sistem conform modelului „universalității moderate" sau „atenuate" [20].

a) Pluralitatea procedurilor (principală și secundare)

38. Modelul adoptat recunoaște că o procedură unică de insolvență universal valabilă s-ar putea dovedi nepractică. Prin urmare, acesta permite ca, împreună cu o procedură principală, să coexiste altele „teritoriale" (independente, în cazul în care sunt deschise anterior procedurii principale, și secundare, în cazul în care sunt ulterioare acesteia), care se limitează la bunurile aflate în țara în care sunt deschise [21].

39. Procedura principală este deschisă în fața „instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia se află centrul intereselor principale ale unui debitor" [22]. Aceasta are un domeniu de aplicare general pentru masa pasivă și cea activă. Deschiderea procedurii într-un alt stat membru presupune existența unui sediu social al debitorului în acel stat. Masa activă este constituită din bunurile debitorului de pe acel teritoriu [23].

40. În cadrul procedurilor teritoriale și secundare, masa pasivă include toți creditorii debitorului. Orice creditor, indiferent de locul în care are domiciliul, reședința obișnuită sau sediul social pe teritoriul Uniunii [24], beneficiază de dreptul „de a-și înregistra cererea de admitere a creanței privind bunurile debitorului" în orice procedură de insolvență deschisă în statele membre supuse Regulamentului nr. 1346/2000 [25].

[19] Celelalte inovații nu privesc aspectele în discuție în prezenta cauză: ele se referă la includerea procedurilor de „preinsolvență" și „hibride", pe care multe state membre le instituiseră în urma adoptării Regulamentului nr. 1346/2000, la registrele procedurilor de insolvență, la interconectarea registrelor și la reglementarea procedurilor transfrontaliere de insolvență a grupurilor de societăți.

[20] Acesta preia elemente din modelul *teritorial* - care fracționează tratamentul insolvenței în tot atâtea proceduri câte state în care debitorul deține bunuri există, separând de asemenea masele active și pasive ale fiecăreia dintre acestea - și din modelul *universal* - care, în varianta sa extremă, prevede o procedură unică pentru toate bunurile, precum si o singură lege aplicabilă întregului patrimoniu al societății aflate în stare de insolvență, indiferent de localizarea sa.

[21] A se vedea considerentul (11) al Regulamentului nr. 1346/2000. Motivele pentru care se solicită deschiderea unei proceduri secundare variază în funcție de identitatea solicitantului; în prezenta cauză era vorba despre lichidatorul din cadrul procedurii principale (NK).

[22] Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000.

[23] Articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000.

[24] Dezbaterea cu privire la aspectul dacă aceasta include și creditorii cu domiciliul în state terțe este lipsită de relevanță în prezenta cauză.

[25] Considerentul (21), articolul 32 alineatul (1) și articolul 39.

41. În cazul în care sunt în curs de desfășurare mai multe proceduri de insolvență împotriva aceluiași debitor, se impune coordonarea lor. Regulamentul nr. 1346/2000 stabilește, în acest scop, norme de drept material, precum cea referitoare la distribuirea încasărilor [26], precum și norme privind cooperarea între lichidatori, în special printr-un schimb de informații suficient [27].

42. În același scop (asigurarea coordonării procedurilor aflate în curs de desfășurare), legiuitorul recunoaște caracterul predominant al procedurii deschise în statul membru în care se află centrul intereselor principale ale debitorului. O astfel de recunoaștere conduce la posibilitatea lichidatorului desemnat în cadrul procedurii principale de a interveni și în cele secundare în anumite scopuri (de exemplu pentru a propune un plan de reorganizare sau pentru a solicita suspendarea lichidării masei bunurilor în procedura secundară de insolvență) [28].

b) Legea aplicabilă

43. Regulamentul nr. 1346/2000 nu stabilește un *drept european al insolvenței*, ci norme de conflict unitare, care identifică legea națională aplicabilă fiecărei proceduri, precum și efectele acesteia.

44. Pe lângă normele de conflict, acesta conține norme de drept material sau procedural, de aplicare directă, care le înlocuiesc pe cele prevăzute în ordinile juridice ale statelor membre [29].

45. În absența unor dispoziții contrare în Regulamentul nr. 1346/2000, legea statului membru de deschidere a procedurii (*lex concursus*) se aplică oricărei proceduri, indiferent dacă este principală, teritorială sau secundară [30].

46. Optarea pentru *lex concursus*, obișnuită în instrumentele care reglementează procedurile transfrontaliere de insolvență, este justificată de trei argumente [31]:

– caracterul unitar al soluțiilor, esențial pentru buna desfășurare a unei proceduri colective precum procedura de insolvență și pentru a oferi certitudine părților implicate în ceea ce privește obligațiile și drepturile lor;

– facilitarea gestionării procedurii, făcând să coincidă *forum* și *ius*. Astfel, se evită și costurile asociate probelor și aplicării dreptului străin;

– garantarea faptului că toți creditorii aceluiași debitor sunt supuși, în ceea ce privește rangul creanțelor lor în cadrul procedurii de insolvență, aceleiași ordini juridice în cadrul fiecărei proceduri.

[26] Considerentul (21) și articolul 20 alineatul (2).

[27] Considerentul (20) și articolul 31.

[28] Considerentul (20) și articolele 31, 33, 34 sau 37.

[29] Unele dintre normele respective se referă la înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor de către creditorii străini și, în această măsură, sunt relevante pentru prezenta cauză. Cu toate acestea, niciuna nu abordează problema termenelor.

[30] Articolul 4, pentru procedura principală, și articolul 28, pentru procedura secundară. Normele privind conflictul de legi care derogă de la *lex concursus* sunt incluse la articolele 5-15, care se referă de asemenea, în pofida poziției lor sistematice, la *lex concursus* a procedurii secundare.

[31] Virgós Soriano, M., și Garcimartín Alférez, F. J., *Comentario al Reglamento Europeo de Insolvencia*, Thomson-Civitas, 2003, punctul 118.

47. Prin urmare, *lex concursus* este cea care trebuie să reglementeze deschiderea, desfășurarea și închiderea procedurii de insolvență, în ceea ce privește aspectele sale de drept material și procedural.

48. În conformitate cu acest criteriu, prin intermediul unei liste neexhaustive [32], articolul 4 din Regulamentul nr. 1346/2000 prevede că legea statului de deschidere determină în special anumite elemente. Printre acestea figurează, cu excepțiile prevăzute de regulamentul menționat [33], „normele care reglementează înregistrarea, verificarea și admiterea creanțelor” [34].

c) Legea care reglementează înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor

49. Din ceea ce precedă se deduc trei consecințe pentru creditori (în mod cert, pentru cei situați în Uniunea Europeană) în situații de insolvență transfrontalieră:

– dreptul lor de a-și înregistra cererea de admitere a creanței în cadrul oricărei proceduri, principală sau secundară (sau, după caz, teritorială), care este inițiată împotriva aceluiași debitor într-un stat membru în care se aplică Regulamentul nr. 1346/2000;

– creditorul trebuie să exercite acel drept în conformitate cu legea aplicabilă procedurii în care alege să își înregistreze cererea de admitere a creanței;

– admiterea unei creanțe în cadrul unei proceduri nu implică automat că aceasta va fi admisă și în cadrul alteia. Verificarea și admiterea creanțelor depinde de legea aplicabilă fiecărei proceduri [35].

50. Fiind conștient de dificultățile legate de înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor în cadrul procedurilor deschise în străinătate, legiuitorul a inclus în Regulamentul nr. 1346/2000 anumite dispoziții speciale:

– în temeiul articolului 32 alineatul (2), nu este obligatoriu ca cererile de admitere a creanțelor să fie înregistrate de creditorii înșiși: ele pot fi înregistrate, în locul lor, de către lichidatorul desemnat în cadrul unei proceduri, în ceea ce privește cererile de admitere a creanțelor înregistrate deja în cadrul acesteia [36];

– în conformitate cu articolul 40, este obligatorie informarea tuturor creditorilor cunoscuți, care au domiciliul, reședința obișnuită sau sediul social într-un alt stat decât cel de deschidere, cu privire la respectiva deschidere. Informarea, realizată prin transmiterea unei notificări

[32] Hotărârea ENEFI, punctul 21.

[33] Articolul 32 alineatele (1) și (2), care stabilește normele de aplicare directă referitoare la înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor, este una dintre ele.

[34] Articolul 4 alineatul (2) litera (h). Același domeniu de aplicare îl are și articolul 28, care se referă, astfel cum am arătat, la legea aplicabilă procedurilor secundare de insolvență.

[35] Hotărârea din 18 septembrie 2019, Riel (C-47/18, EU:C:2019:754, punctul 53): „normele privind verificarea și admiterea creanțelor rămân […] determinate de legea statului membru pe al cărui teritoriu a fost deschisă procedura de insolvență”. Condițiile și persoanele care se pot opune nu trebuie să fie în mod necesar identice în fiecare ordine juridică în parte.

[36] Raportul Virgós-Schmit, punctul 236. Raportul face de asemenea aluzie la obiectivul de consolidare a influenței lichidatorilor în celelalte proceduri deschise împotriva aceluiași debitor. Veridicitatea acestei afirmații depinde de interpretarea articolului 32 alineatul (3), asupra căreia există îndoieli: a se vedea Maesch, S. și C., Knof, B., *loc. cit.*, punctele. 21 și 22. Mai precis, unul dintre aspectele în litigiu este dacă dreptul de participare al lichidatorului, conform articolului menționat, este condiționat de declararea de către acesta a creanțelor creditorilor pe care îi reprezintă: Wessels, B., *International Insolvency Law (Part II – European Insolvency Law)*, Wolters Kluwer, 2017, punctele 10866 și 10868.

individuale, are un conținut minim și include informații cu privire la termenele de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor și la consecințele nerespectării acestora [37].

51. Regulamentul nr. 1346/2000 nu uniformizează termenele de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în legătură cu nicio procedură și cu niciun participant în special [38].

52. Prin urmare, în contextul aplicării *lex concursus* a fiecărei proceduri, statele membre pot reglementa termenele în orice mod, cu condiția ca acestea să respecte principiile efectivității și echivalenței [39].

C. Termenul de înregistrare de către lichidator a cererilor de admitere a creanțelor

53. Vom aborda interpretarea articolului 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000 prin prezentarea motivelor pentru care, în opinia noastră, lichidatorul din cadrul procedurii principale trebuie să respecte termenele prevăzute de legislația statului de deschidere a procedurii secundare, în cazul în care dorește să valorifice, în aceasta din urmă, creanțele care au fost deja înregistrate în cadrul primei proceduri.

54. În acest scop, vom utiliza criteriile hermeneutice obișnuite, și anume criteriul literal, istoric, teleologic și sistematic.

1. Criteriul literal

55. Odată acceptată pluralitatea procedurilor de insolvență împotriva aceluiași debitor, articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000 prevede că „lichidatorii din cadrul procedurii principale și din procedurile secundare vor înregistra în cadrul altor proceduri cererile de admitere a creanțelor care fuseseră deja înregistrate în cadrul procedurii pentru care au fost desemnați […]”.

56. Nimic din textul respectiv nu indică faptul că creanțele trebuie înregistrate la un moment sau altul. Prin urmare, trebuie să se aplice regimul general, și anume cel care decurge din norma de conflict de legi de bază (articolele 4 și 28 din Regulamentul nr. 1346/2000), care stabilește, astfel cum am menționat anterior, *lex concursus* a statului de deschidere a fiecărei proceduri [40].

57. În special, din articolul 4 alineatul (2) litera (h) se deduce că legea statului de deschidere determină regimul pentru înregistrarea, verificarea și admiterea creanțelor, ceea ce include termenele pentru înregistrarea respectivă. Calificarea procesuală a acestei chestiuni ar fi avut ca rezultat de asemenea aplicarea legii instanței sesizate, chiar și în lipsa unei dispoziții exprese [41].

[37] Alte dispoziții care se înscriu în aceeași logică, precum cea referitoare la conținutul cererii de admitere a creanței (articolul 41) sau la limbile în care se realizează informarea (articolul 42), nu sunt de interes în prezenta trimitere preliminară.

[38] Acesta a fost unul dintre aspectele considerate problematice în raportul Comisiei privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 1346/2000, menționat anterior. A se vedea în prezent articolul 55 alineatul (6) din Regulamentul 2015/848.

[39] Referitor la aplicarea acestor principii în ceea ce privește Regulamentul nr. 1346/2000, a se vedea Hotărârea din 15 octombrie 2015, Nike European Operations Netherlands (C-310/14, EU:C:2015:690, punctul 28).

[40] Punctul 45 și următoarele din prezentele concluzii.

[41] În ceea ce privește această regulă în Regulamentul 2015/848, a se vedea Piekenbrok, A., „Art. 7”, în Brinkmann, M., *loc. cit.*, punctul 69. Articolul 55 alineatul (6) din acesta prevede în mod expres aplicarea *lex concursus* a statului membru de deschidere în ceea ce privește termenul de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor de către creditori.

58. Hotărârea ENEFI confirmă această interpretare. În aceasta se arată de asemenea că *lex concursus* se aplică consecințelor nerespectării normelor referitoare la înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor și în special la termene [42].

2. Criteriul istoric și teleologic

59. Articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000 reproduce dispoziția corelativă din convenție (care nu a mai intrat în vigoare). Din continuitatea celor două instrumente rezultă că înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor de către lichidator îndeplinește aceeași funcție și urmărește același obiectiv în ambele texte. Prin urmare, cerințele privind înregistrarea respectivă trebuie să fie de asemenea identice.

60. Articolul 32 din convenție a fost introdus în cadrul modelului universalității atenuate, în care este permisă pluralitatea procedurilor de insolvență împotriva aceluiași debitor. Alineatul (1) al acestui articol a stabilit, prin derogare de la norma care supune *lex concursus* înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor, dreptul oricărui creditor de a-și valorifica creanțele în cadrul procedurii alese de el [43] sau chiar în mai multe asemenea proceduri [44].

61. Pentru a facilita exercitarea acestui drept [45], s-a creat un mecanism care să încredințeze lichidatorului din cadrul fiecărei proceduri prestarea unui *serviciu* [46] în favoarea creditorilor pe care îi reprezintă: lichidatorul comunică aceste creanțe în cadrul altor proceduri deschise [47], sub rezerva posibilității titularului fiecărei creanțe de a se opune la aceasta.

62. Pentru realizarea sarcinii sale, lichidatorul este *împuternicit*, în convenție, să înregistreze, în cadrul altor proceduri, cererile de admitere a creanțelor care fuseseră deja înregistrate în cadrul procedurii în care își desfășoară activitatea. Acesta acționează, într-o anumită măsură, în locul creditorilor, în numele și pe seama lor [48], și *trebuie* să declare creanțele, dacă prin aceasta sunt servite interesele creditorilor respectivi.

63. Cu toate acestea, decizia privind înregistrarea unei cereri de admitere a creanțelor nu presupune schimbarea titularului său: creanța nu încetează să aparțină fiecărui creditor în parte. Convenția protejează dreptul creditorilor, permițându-le atât să se opună înregistrării de către lichidator, cât și să retragă creanța deja înregistrată într-o altă procedură [49].

[42] Hotărârea ENEFI, punctul 18: „[…] consecințele unei nerespectări a normelor *lex fori concursus* cu privire la înregistrarea creanțelor și în special a termenelor prevăzute în această privință trebuie de asemenea să fie apreciate în temeiul *lex fori concursus* menționate”.

[43] Se subînțelege că înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor nu este un obiectiv în sine, ci un pas care să permită creditorilor să își exercite drepturile (în calitate de creditori ai societății falimentare) și să participe la distribuirea activului realizat.

[44] Raportul Virgós-Schmit, punctul 235. Articolul 39 din convenție (care este preluat în Regulamentul nr. 1346/2000) reiterează acest drept în raport cu creditorii al căror domiciliu, reședință obișnuită sau sediu social se află într-un alt stat membru decât cel de deschidere.

[45] În special „creditorii mici”, ale căror creanțe pot fi înregistrate în mai multe proceduri fără costuri excesive. Raportul Virgós-Schmit, punctul 36 numărul 2.

[46] Ideea de „serviciu” apare în Kemper, J., „Art. 32”, în Kübler, B. M., Prütting, H., și Bork, R., *Kommentar zur Insolvenzordnung*, C. H. Beck, 2015, punctul 4; în ceea ce privește actualul articol 45, în Mankowski, P., Müller, M., și Schmidt, J., *Europäische Insolvenzverordnung 2015*, C. H. Beck, 2016, punctul 51.

[47] Raportul Virgós-Schmit, punctul 236.

[48] Raportul Virgós-Schmit, punctul 238. În mod ideal, *numai* creditorul *sau* lichidatorul înregistrează cererea de admitere a creanței în cadrul procedurii paralele. Cu toate acestea, una dintre dificultățile pe care le prezintă norma constă în faptul că permite ca o singură creanță să fie înregistrată de două ori în aceeași procedură: de către lichidator *și* de către creditor. A se vedea punctul 95 din prezentele concluzii.

[49] Articolul 32 alineatul (2) *in fine* din Regulamentul nr. 1346/200. Raportul Virgós-Schmit, punctul 237. Independența dreptului creditorului și a deciziei acestuia de a-l exercita este punctul de plecare al articolului 32 alineatul (1).

64. În conformitate cu acest principiu, declararea creanțelor de către lichidator are aceleași efecte ca cea efectuată de creditorul însuși [50]. Prin urmare, condițiile și termenele de înregistrare sunt identice și, conform convenției, sunt reglementate de *lex concursus* independent de cine înregistrează cererile de admitere a creanțelor [51].

3. Criteriul sistematic

a) Obligația lichidatorului, extensie a dreptului creditorului

1) Poziția lichidatorului în cadrul articolului 32 din Regulamentul nr. 1346/2000

65. Obligația care îi revine lichidatorului, în conformitate cu articolul 32 din Regulamentul nr. 1346/2000, vine în completarea normei care permite creditorilor să își înregistreze cererile de admitere a creanțelor lor în orice procedură de insolvență.

66. Localizarea dispoziției confirmă ceea ce am arătat cu privire la geneza și la finalitatea sa: poziția lichidatorului desemnat în cadrul unei proceduri, care înregistrează cererea de admitere a creanțelor în oricare altă procedură, are un caracter de continuitate și de dependență față de cea deținută de creditorii înșiși [52].

67. Deși legătura dintre lichidator și creditori justifică supunerea lor aceluiași regim de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în cadrul altei proceduri, prioritatea acordată creditorului confirmă că situația sa este cea care definește regimul respectiv. Prin urmare:

– *lex concursus*, aplicabilă înregistrării cererilor de admitere a creanțelor în temeiul articolelor 4 și 28 din Regulamentul nr. 1346/2000, vizează atât creditorii, cât și lichidatorii;

– neaplicarea în privința lichidatorului din cadrul unei proceduri a termenelor limită de înregistrare prevăzute de *lex concursus* care reglementează alte proceduri ar fi posibilă dacă și creditorii ar beneficia de această derogare. Capitolul IV din Regulamentul nr. 1346/2000, care stabilește norme de drept material derogatorii de la *lex concursus* în favoarea creditorilor care au reședința obișnuită, domiciliul sau sediul social într-un alt stat membru decât cel de deschidere, nu prevede însă această posibilitate [53].

[50] Raportul Virgós-Schmit, punctul 238.

[51] Articolul 4 alineatul (2) litera (h) din convenție și Raportul Virgós-Schmit, punctele 238 și 267.

[52] Această poziție subordonată a lichidatorului este specifică; ea este direct legată de caracterul transnațional al procedurii de insolvență. În rest, în cadrul Regulamentului nr. 1346/2000, lichidatorul nu reprezintă numai interesele debitorului sau ale creditorilor; sarcina sa este de a căuta cea mai bună soluție pentru ambele părți, sub supravegherea unei autorități (care poate fi judiciară).

[53] A se vedea, pe de altă parte, articolul 55 din Regulamentul 2015/848.

2) Utilitatea înregistrării cererii de admitere a creanțelor de către lichidator

68. Lichidatorul nu numai că este *autorizat* să înregistreze în cadrul altei proceduri creanțele înregistrate deja în cea pentru care a fost desemnat, ci este și *obligat* să procedeze astfel, cu condiția ca prin aceasta să fie servite interesele creditorilor [54].

69. *Prerogativa* de a înregistra cererile de admitere a creanțelor conferă lichidatorului calitate procesuală activă în toate procedurile, independent de aspectul dacă aceasta este prevăzută sau nu de ordinea juridică a statului de deschidere. Acestuia i se permite astfel să își respecte obligația legală [55] și se asigură respectarea finalității articolului 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346//2000.

70. Cu toate acestea, *obligația* lichidatorului nu este una absolută: ea necesită o examinare a utilității [56] sau a potențialelor avantaje care decurg din înregistrarea, în cadrul unei proceduri secundare, a cererilor de admitere a creanțelor înregistrate deja în cadrul procedurii pentru care a fost desemnat.

71. Această verificare nu trebuie efectuată cu privire la fiecare creanță în parte și la șansele sale de recuperare [57]. Mai degrabă, se are în vedere o verificare globală a tuturor cererilor de admitere a creanțelor [58] înregistrate în cadrul procedurii în cadrul căreia a fost desemnat lichidatorul.

72. O verificare specifică, în conformitate cu legea aplicabilă creanțelor și, în ceea ce privește rangul creanței sale, cu legea statului în care este înregistrată, intră în sarcina creditorului interesat, pentru motive eminamente practice [59].

73. Prin urmare, ultimul cuvânt referitor la înregistrarea unei cereri de admitere a creanței îi revine titularului acesteia (și anume creditorului), care, în temeiul articolului 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000, are posibilitatea de a se opune înregistrării de către lichidator și de a retrage această înregistrare în cazul în care concluzionează că nu este în interesul său [60].

[54] În doctrină, se obișnuiește să se facă referire la o *facultate* sau posibilitate acordată lichidatorului: a se vedea de exemplu Geroldinger, A., *Verfahrenskoordination im Europäischen Insolvenzrecht*, Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2010, p. 317; în ceea ce privește Regulamentul 2015/848, a se vedea Maesch, S. C. și Knof, B., *loc. cit.*, punctul 12. Raportul Virgós-Schmit, punctul 236, utilizează termenul *drept*. În realitate, Regulamentul nr. 1346/2000 stabilește *obligația* lichidatorului de a înregistra, în cadrul altor proceduri de insolvență, cererile de admitere a creanțelor înregistrate deja în procedura principală. Cu toate acestea, legislațiile naționale pot impune lichidatorului să prezinte o autorizație specială. Regulamentul nr. 1346/2000 i-o atribuie în mod implicit la articolul 32 alineatul (2), înlăturând în această privință aplicarea *lex concursus*.

[55] Din acest caracter obligatoriu, un autor deduce că, în caz de neconformare, se poate angaja răspunderea lichidatorului: Raimon, M., *Le règlement communautaire 1346/2000 du 29 mai 2000 relatif aux procédures d'insolvabilité*, LGDJ, 2007, punctul 716.

[56] În raportul Virgós-Schmit, punctul 239, este menționată ca exemplu de utilitate ipoteza în care lichidatorul constată că activele care urmează să fie distribuite în cadrul altor proceduri sunt atât de importante încât chiar și creditorii chirografari din procedura principală pot obține un „dividend", la concurență cu creditorii chirografari care și-au înregistrat creanțele în cadrul acestor alte proceduri.

[57] Declararea trebuie realizată astfel încât fiecare creanță și titularul său să poată fi individualizați de către lichidatorul din procedura în care se înregistrarea cererea de admitere a creanței.

[58] Poate fi vorba despre toate creanțele sau despre cele aferente unei anumite categorii de creditori: Raportul Virgós-Schmit, punctul 239.

[59] Raportul Virgós-Schmit, punctul 239. În ceea ce privește legea aplicabilă rangului creanțelor, a se vedea articolul 4 alineatul (2) litera (i) din Regulamentul nr. 1346/2000.

[60] În sens invers, în cazul în care lichidatorul nu înregistrează cererea de admitere a creanței, creditorul își păstrează opțiunea de a face acest lucru.

74. În realitate, lichidatorul nu apără un interes diferit sau mai mare decât cel al creditorilor, care ar justifica aplicarea unui regim special în cazul său atunci când înregistrează cereri de admitere a creanțelor în cadrul altor proceduri. Supapa sistemului, care lasă la latitudinea fiecărui creditor în parte decizia de a înregistra sau nu cererea de admitere a creanței sale, confirmă convergența dintre interesele lichidatorului și cele ale creditorilor.

75. Motivele pentru care aprecierea efectuată de lichidator nu este aceeași cu cea realizată de un creditor nu sunt de natură dogmatică, ci practică [61]. Creditorul care a înregistrat cererea de admitere a creanței sale în cadrul unei proceduri dă, în principiu, dovadă că este interesat să o încaseze din patrimoniul debitorului, oriunde s-ar afla [62]. Plecând de la această premisă, este legitim ca sarcina lichidatorului să se limiteze la o punere în balanță a avantajelor și a dezavantajelor în raport cu totalitatea cererilor de admitere a creanțelor înregistrate în cadrul procedurii pentru care a fost desemnat.

b) Obligație a lichidatorului în orice procedură?

76. Articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000 este inclus în capitolul III, referitor la procedurile *secundare* de insolvență. Cu toate acestea, obligația prevăzută la dispoziția respectivă se referă literalmente la toți lichidatorii, atât cei din procedura principală, cât și cei din procedura secundară. Atât unii, cât și ceilalți trebuie să „înregistreze în cadrul altor proceduri cererile de admitere a creanțelor care au fost deja înregistrate în cadrul procedurii pentru care au fost desemnați” [63].

77. Nu trebuie să se înțeleagă că, având în vedere amplasarea acestui articol, lichidatorul din procedura *principală* se bucură de o poziție specială față de lichidatorii din celelalte proceduri în curs de desfășurare, atunci când solicită creanțele înregistrate în procedura principală.

78. Caracterul subordonat al procedurilor secundare, raportat la cea care este deschisă în statul în care se află centrul intereselor principale ale debitorului, se traduce, desigur, printr-o poziție specială a lichidatorului din cadrul acelei proceduri față de ceilalți [64]. Cu toate acestea, Regulamentul nr. 1346/2000 nu îi acordă un privilegiu în ceea ce privește înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor, care să se poată materializa în exceptarea de la aplicarea termenelor prevăzute de *lex concursus* a fiecărei proceduri.

c) Relația cu capitolul IV din Regulamentul nr. 1346/2000

79. Capitolul IV din Regulamentul nr. 1346/2000, intitulat „Informarea creditorilor și înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor lor”, stabilește norme prin care se derogă de la *lex concursus*, care, la fel ca articolul 32 alineatul (2), urmăresc facilitarea înregistrării cererilor de admitere a creanțelor.

[61] Scopul evaluării fiecărui operator nu variază; se modifică doar intensitatea acesteia.

[62] Această situație se regăsește în special în cazul în care înregistrarea are loc în cadrul procedurii deschise în statul în care se află centrul intereselor debitorului, masa activă fiind universală. Deschiderea ulterioară a unei proceduri într-un alt stat (o procedură, așadar, secundară) implică sustragerea din masa respectivă a bunurilor debitorului care se află pe acel teritoriu. Este rezonabil să se presupună că orice creditor care și-a înregistrat cererea în procedura principală are un interes, în principiu (prin urmare, cu excepția cazului în care se exprimă în sens contrar), ca respectiva creanță să fie luată în considerare și în procedura secundară (sau în procedurile secundare).

[63] În practică, situația cea mai probabilă este ca lichidatorul din procedura principală să înregistreze cererile în cea secundară: Virgós Soriano, M., și Garcimartín Alférez, F. J., *loc. cit.*, punctul 425.

[64] Punctul 42 din prezentele concluzii.

80. Aceste norme, de directă aplicare, favorizează creditorii care au reședința obișnuită, domiciliul sau sediul social pe teritoriul unui alt stat membru decât cel de deschidere a procedurii de insolvență. În opinia noastră, ele ar putea fi de asemenea aplicate, *mutatis mutandis*, lichidatorului din cadrul unei proceduri străine.

81. Cunoștințele profesionale pe care se prezumă în mod legitim că le deține un lichidator nu pot să includă problema insolvenței *transfrontaliere* și nici să conducă la aplicarea unor condiții mai severe pentru actele pe care le-ar putea realiza creditorii înșiși, acțiunea lichidatorului, atunci când realizează aceste acte, constând în prestarea un serviciu în favoarea creditorilor, punându-se în locul acestora [65].

82. În Regulamentul nr. 1346/2000, niciuna dintre normele menționate nu se referă în mod specific la regimul termenelor limită [66]. Această tăcere are o dublă semnificație: a) face dificil să se susțină că lichidatorul nu este supus soluției generale, și anume *lex concursus* a fiecărei proceduri, și, b) ar implica, dacă nu aceasta ar fi situația, să se decidă, pe cale interpretativă, ce soluție ar trebui să se aplice în locul celei generale [67].

83. Lipsa obligației lichidatorului de a respecta termenele prevăzute de *lex concursus* a fiecărei proceduri ar implica, în definitiv, un tratament diferit, neprevăzut și nereglementat pentru acesta (și, prin extensie, pentru creditorii în favoarea cărora formulează cereri de admitere a creanțelor) [68], comparativ cu creditorii locali, supuși acelor termene și consecințelor unei înregistrări tardive a creanțelor lor [69].

4. Recapitulare

84. Pe scurt, considerăm că înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor de lichidator (cel din cadrul procedurii principale de insolvență) într-o procedură secundară este supusă termenelor reglementate de legea statului de deschidere a acesteia din urmă.

85. Această soluție se impune și dintr-un punct de vedere pragmatic. În cazul în care lichidatorul nu ar fi supus acestor termene în cadrul procedurii secundare, gestionarea, evoluția și desfășurarea acesteia ar întâmpina inconveniente majore.

D. Creanțe înregistrate (care nu sunt „verificate și admise”)

86. Din motive de exhaustivitate, vom analiza pe scurt interpretarea propusă de NK cu privire la articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000. În opinia sa, pot fi înregistrate în procedura secundară de insolvență numai cererile de admitere a creanțelor care au fost deja înregistrate în procedura principală de insolvență, după ce creanțele respective au fost *verificate și admise* în cadrul acesteia.

65 Punctul 61 din prezentele concluzii.

66 A se vedea, în schimb, articolul 55 alineatul (6) din Regulamentul 2015/848. O situație diferită este cea în care chiar *lex concursus* stabilește în privința lichidatorului din procedura străină sau a creditorilor străini o normă specială, luând în considerare tocmai acel caracter. În opinia noastră, Regulamentul nr. 1346/2000 nu se opune acestui tratament diferențiat, care urmărește, în realitate, să restabilească egalitatea materială între toți creditorii.

67 Cu problema suplimentară că soluția ar trebui să fie unitară.

68 Prezentarea individuală de către fiecare creditor ar rămâne de asemenea supusă *lex concursus* a statului membru în care se desfășoară procedura în cadrul căreia sunt înregistrate cererile de admitere a creanțelor.

69 În ultimă instanță, întrucât înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor este legată de participarea la distribuirea activului realizat, regula *pari passu* este cea afectată.

87. În opinia noastră, argumentul prezentat de NK nu își găsește susținere nici în textul articolului respectiv, nici în geneza sau în scopul său și nu rezultă nici dintr-o interpretare sistematică a acestuia. În plus, acceptarea acestui argument ar compromite gestionarea eficientă a fiecărei proceduri de insolvență.

88. Astfel cum am menționat, acest argument trebuie respins, deoarece:

– nu reiese din text, în niciuna dintre versiunile sale lingvistice, că creanțele, pe lângă faptul că au fost înregistrate într-o procedură, ar fi trebuit să fie *verificate* și *admise* ca o condiție prealabilă pentru revendicarea lor ulterioară în cadrul altor proceduri;

– nici convenția, nici raportul care o însoțește nu limitează înregistrarea creanțelor de către lichidator la cele care au fost verificate și admise în procedura pentru care a fost desemnat;

– o astfel de limitare nu este conformă cu scopul articolului 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000: generează costuri și întârzie declararea creanțelor, fără a aduce vreun beneficiu. Deoarece admiterea și recunoașterea creanțelor depinde, în fiecare procedură, de *lex concursus*, parcurgerea acestor etape într-una dintre proceduri nu garantează soarta creanțelor respective în celelalte proceduri [70].

– termenul „înregistrate”, utilizat la articolul 32 alineatul (2), nu poate fi înțeles în sensul că include sintagma „verificate și admise”. Regulamentul nr. 1346/2000, în cadrul altor dispoziții, a făcut distincția între acești termeni [71], reflectând astfel diferitele părți sau etape caracteristice ale unei proceduri de insolvență.

– legătura sistematică dintre articolul 32 și capitolul IV din Regulamentul nr. 1346/2000, care se referă exclusiv la formalitățile de înregistrare a unor astfel de creanțe, pledează în același sens. Pentru motive de coerență, sensul termenului „înregistrate” trebuie să fie același în ambele contexte.

– dreptul oricărui creditor de a revendica o creanță în mai multe proceduri nu depinde de verificarea și de admiterea prealabilă a acesteia în cadrul uneia dintre ele. Având în vedere că lichidatorul acționează în numele și pe seama creditorului, este logic ca nici obligația sa să nu fie supusă parcurgerii acestor etape.

E. Considerații suplimentare (caracterul scurt al termenelor prevăzute de dreptul aplicabil)

89. Am explicat că, în opinia noastră, nu există niciun motiv pentru ca articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000 să fie interpretat în sensul că obligația lichidatorului se limitează la creanțele deja verificate și admise în cadrul procedurii pentru care a fost desemnat.

90. De asemenea, apreciem că nu există argumente convingătoare pentru a considera că, pentru acest motiv sau pentru un altul, lichidatorul beneficiază de un regim privind termenele de înregistrare care ar deroga de la cel care se aplică creditorilor locali și creditorilor care, după ce și-au revendicat creanțele în cadrul unei proceduri, aleg să le declare în mod individual în alte proceduri.

[70] Punctul 49 din prezentele concluzii, *in fine*.

[71] A se vedea articolul 4 alineatul (2) litera (h) sau articolul 31.

91. NK susține [72] că termenele prevăzute în ZFPPIPP sunt foarte scurte și, în această măsură, incompatibile cu modelul austriac al procedurilor de insolvență. Prin urmare, ar fi imposibil în practică să se respecte obligația prevăzută la articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1346/2000.

92. Având în vedere că NK săvârșește, în opinia noastră, eroarea inițială deja subliniată (cu privire la caracteristicile cererilor de admitere a creanțelor care urmează să fie înregistrate în cadrul altor proceduri), argumentul său, care rezultă din eroarea respectivă, nu poate fi acceptat.

93. În schimb, este corect să insistăm asupra faptului că termenele impuse pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor în orice stat membru nu trebuie să priveze de utilitate o normă de drept al Uniunii. Problema ridicată de NK poate fi, în acest sens, reală.

94. Caracterul scurt al termenelor de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în diferite state [73] și diferențele dintre acestea, inclusiv în ceea ce privește efectele înregistrării tardive [74], ar putea împiedica punerea în aplicare a articolului 32 din Regulamentul nr. 1346/2000.

95. În ceea ce privește alineatul (2) al articolului menționat, aplicarea acestuia ar putea încuraja înregistrarea repetată a aceleiași cereri de admitere a creanțelor: un creditor care nu este sigur că lichidatorul va considera utilă înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor în cadrul unei proceduri străine s-ar putea simți obligat să le înregistreze el însuși, pentru a se asigura că respectă termenul limită [75].

96. Cu toate acestea, legiuitorul european admite existența unor divergențe între ordinile juridice ale statelor membre atunci când prevede aplicarea *lex concursus* pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor.

97. Reforma care a condus la adoptarea Regulamentului 2015/848 a reiterat dificultățile creditorilor, în special ale creditorilor mici și ale întreprinderilor mici și mijlocii, în ceea ce privește înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor în cadrul procedurilor deschise în străinătate.

98. Regulamentul 2015/848 a abordat aceste dificultăți prin stabilirea unei reguli uniforme care, pe de o parte, ratifică în mod explicit aplicarea *lex concursus* în privința termenelor și, pe de altă parte, o modifică prin impunerea unui termen minimal (și a *dies a quo* a acestuia) pentru ca un creditor străin să își înregistreze cererea de admitere a creanței [76].

[72] Punctul 19 din observațiile sale scrise.

[73] Majoritatea statelor le-au stabilit în *abstract*: ele variază de la treizeci de zile la trei luni. În alte state, instanța stabilește, în *concret*, durata, deși ea este în general supusă respectării unui termen minim. Variațiile sunt mai mari în ceea ce privește înregistrarea tardivă a cererii. A se vedea McCormack, G., Keay, A., și Brown, S., *European Insolvency Law. Reform and Harmonization*, Edward Elgar 2017, p. 193-196 (tabelul 5.2).

[74] *Ibidem.*

[75] Reinhart, S., „Art. 32", în Stürner, R., Eidenmüller, H., și Schoppmeyer, H., *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, C. H. Beck, 2016, punctul 17.

[76] Articolul 55 alineatul (6) din Regulamentul 2015/848 consolidează de asemenea mecanismele prin care creditorul străin trebuie să ia cunoștință de deschiderea procedurii într-o altă țară, cu norme referitoare la publicitatea procedurilor în cadrul registrelor, interconectarea registrelor și accesul la acestea. De asemenea, el introduce îmbunătățiri la capitolul privind înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor.

99. Durata acestei perioade (30 de zile)[77] indică faptul că legiuitorul european și-a însușit soluția adoptată deja în majoritatea statelor membre.

100. Întrucât pare puțin probabil ca statele membre să rezolve singure problemele legate de adaptarea diferitor termene de înregistrare, punerea în aplicare a articolului 32 din Regulamentul nr. 1346/2000 (precum și a articolului 45 din Regulamentul 2015/848) necesită cooperarea între lichidatori pentru a evita înregistrarea multiplă a unei creanțe în cadrul aceleiași proceduri de insolvență[78].

V. Concluzie

101. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă Višje sodišče v Ljubljani (Curtea de Apel din Ljubljana, Slovenia) după urmează:

„Articolul 32 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care lichidatorul din cadrul unei proceduri principale de insolvență înregistrează cererea de admitere a creanțelor în cadrul unei proceduri secundare, termenele pentru înregistrarea acestor cereri și consecințele înregistrării tardive a acestora sunt reglementate de legea statului în care s-a deschis procedura secundară.”

[77] Față de cele 45 de zile sugerate de Comisie în propunerea sa (*supra*, nota de subsol 18 din prezentele concluzii) și acceptate de Parlamentul European [Poziția Parlamentului European adoptată în primă lectură la 5 februarie 2014 în vederea adoptării Regulamentului (UE) nr..../2014 al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1346/2000 privind procedurile de insolvență, P7_TC1-COD(2012)0360 (JO 2017, C 93, p. 366), articolul 41 alineatul (4)].

[78] Wessels, B., *loc. cit.*, punctul 10867. Mai explicit decât Regulamentul nr. 1346/2000, articolul 41 din Regulamentul 2015/848 stabilește obligația lichidatorilor de a coopera în orice mod, inclusiv prin încheierea de protocoale.